

ΠΙΝΔΑΡΟΥ ΤΑ ΣΩΖΟΜΕΝΑ.

PINDARI OPERA
QVAE SVPERSVNT.

TEXTVM IN GENVINA METRA RESTITVIT
ET EX FIDE LIBRORVM MANVSCRIPTORVM
DOCTORVMQVE CONIECTVRIS RECENSVIT
ANNOTATIONEM CRITICAM SCHOLIA INTEGRA
INTERPRETATIONEM LATINAM
COMMENTARIVM PERPETVVM ET INDICES
ADIECIT

AVGVSTVS BOECKHIVS

IN VNIVERSITATE LITTERARVM REGIA BEROLINENSI
ELOQ. PROF. PVBL. ORD. ACAD. DOCTR. BORVSS. ET BAVAR. SOD.

TOMI SECVNDI PARS ALTERA.

L I P S I A E

APVD IOANN. AVGVST. GOTTLOB WEIGEL

MDCCCXXI.

Cambridge University Press

978-1-108-06360-9 - Pindari opera quae supersunt: Volume 2 – Part 2

Edited by August Böckh

Excerpt

[More information](#)

Cambridge University Press

978-1-108-06360-9 - Pindari opera quae supersunt: Volume 2 – Part 2

Edited by August Böckh

Excerpt

[More information](#)

INTERPRETATIO LATINA
CUM
COMMENTARIO PERPETUO.

Cambridge University Press

978-1-108-06360-9 - Pindari opera quae supersunt: Volume 2 – Part 2

Edited by August Böckh

Excerpt

[More information](#)

P R O O E M I V M.

Posteaquam Scholiorum editione absoluta omne studium ad commentarios, quibus textus poetae explicaretur, contuli; quum magnam viderem rerum molem esse, quae et doctrina haud mediocri et iudicio acri ac subtili indigeret, in tempore mihi succurrit Dissenii mei amicitia, qui quod olim mihi pollicitus erat, socium sese laboris fore, id noluit in ipso discrimine detrectare: munere tanto gratiori, quanto praevidebam maiorem ex hoc adiutore nostrae editioni commendationem accessuram. Itaque opus partiti alter Olympia et Pythia, alter Nemea et Isthmia nobis illustranda sumpsimus: Latinam interpretationem, ne ingrato onere amici benignitatem fatigarem, mihi conficiendam retinui. Quam quum non tam mea voluntate quam ob vulgarem consuetudinem addendam censuissem, nec perfecti quidquam in hoc genere extundere me posse persuasum haberem: ut enim difficile fuit Pindarum Germanice loquentem facere, ita multo difficilius est, vel Horatio auctore, Latina eum voce donare: magis id curavi, ut eorum, qui tali interpretatione uti solent, responderem desiderio, quam ut mihi elegantia et ornatu dictionis satisfacerem; ideoque verborum et significationes et constructionem, quantum potui, reddidi. Qua in re ita versatus sum, ut eam, quam Heynius suae editioni inseruit, interpretationem corrigerem, et quidquid vel a sententia poetae aberrare videretur vel lectionibus melioribus non conveniret, immutarem: mox Latina Graecis magis magisque aptans atque ipsum verborum ordinem, ubi fieri posset, exprimere vocabulumque ex vocabulo transferre studens paulatim coepi plura novare, et scabram quidem horridamque interpretationem condere, sed satis, ut spero, accuratam, ex qua, ubi commentarii deficerent, quo pacto Pindarum intellexissem, perspiceretur. Neque vero multis ambagibus verborum et crebra circuitione utendum ratus sum: unde factum est, ut aliquoties, sed rarius quam priores interpretes, vocem ausus sim Romano auctore carentem, passimque Latina interpretatio obscuritate dictionis haud ita multo minorem quam Graece docto Graecus textus difficultatem obiiciat; nisi

quod, qui vocabulorum et structurae rationem cognoscere voluerit, poterit eam e Latino Pindaro discere. Tantum de levi hac opera. Sed in Explicationibus conscribendis communi consilio non id spectavimus, ut quidquid tironibus, quibus Pindarus aut omnino non tradendus aut periti praeceptoris disciplina illustrandus est, posset minus cognitum esse, exponeremus; neque ut varias interpretum sententias, quamquam omnes in partes vocati, perreptati, consulti sunt, dedita opera examineremus, quod uno alteroque loco, ubi res poscebat, factum invenies: sed ut iustae interpretationi necessaria afferremus, quae ratio nobis probaretur, ea ubi opus esset, idoneis firmaretur argumentis, ubi verbo monstrare verum sufficeret, nude ac simpliciter proponeretur; simul ut supervacaneae eruditionis ostentationem omnem devitarem, in gravioribus rebus suum cuique doctorum redderemus, in iis vero, quae ab unoquoque nulla maiore ingenii contentione inveniri poterant, qui primus, qui secundus, qui tertius idem dixisset, plane taceremus. Quae in Scholiis recte exposita sunt, nonnisi singulares ob causas repetivimus; praesertim ibi, ubi ab iis immerito discesserant novitii interpretes, quorum imperitiae tribuendum est, quod initio maxime commentarii saepe etiam vulgaria docenda erant; talia enim ubi proferentur, ob aliorum hoc fit pravam explicationem, etiamsi nemini error exprobratus sit. Verborum, formarum, locutionum expositionem ut plurimum lexicis grammaticisque libris reliquimus, et maxime quae Schneiderus, Pindarica vocabula permulta optime explanans, in utilissimo Graecae linguae cornucopiae attulit, ob hoc ipsum prope omnia omisimus. Ieiuna et exilia argumenta contexere displicuit: tamen ne quis in nexu sententiarum haereret, continuata in plerisque carminibus explicatione melius quam praemitendis argumentis prospectum videtur. Neque in fabularum uberiores tractationem excurrere aptum fuit: ex quibus minus nota attigimus, vulgaria suppeditantibus vel Scholiis; interiorum sensum ii eruendum susceperint, qui hoc de industria agunt: nos hunc nonnisi aliquot locis attigimus. At illud et difficillimum et praecipuum interpretis munus iudicamus, ut poetae consilium rerumque et hominum, qui Pindaro talia scribendi occasionem praebuerant, condicio, quantum fieri potest, in luce ponatur: in quo si semel atque iterum ad coniecturam confugimus, ubi nexus, qui inter elocutionem et consilium poetae intercedere debet, prorsus obscurus deprehenditur; neque interpres culpandus est, quem sufficiente quamvis doctrina instructum curta rerum ex antiquitate traditarum supellex iis locis destituit, ad quos plane intelligendos aliquid deesse ex artis praeceptis probe perspexerit, neque poeta ratione, non caeco impetu in carminibus pangendis versatus, rebus-

PROOEMIUM.

7

que et personis, temporibus, fini maxima quaeque accommodans absonarum et inanum digressionum crimine onerandus. In hoc autem interpretandi genere, ut in ceteris rebus prope omnibus, ego et Dissenius ita conspiramus, utrumque ut eadem via incedentem videas. Nam illum eodem plane modo de Pindari ingenio iudicare et illius explicationes demonstrant, et haec eiusdem verba, quae ex meo prorsus animo scripta sunt. „Sunt talia fere ex difficillimis apud Pindarum, inquit, in quibus interpretandis vix ab errore caveas; tamen non defugiendus est labor, siquidem certum est Pindarum nihil temere molitum. Scio hoc non concessuros omnes. Sunt etiam nunc, qui levissime tractantes scriptorum veterum divina opera inanem dicunt omnem hanc operam, ridentque eos, qui artem quaerunt, ubi ipsis nihil huiusmodi suboluit; hi aliter iudicabunt, ubi altioris, quae dicitur, hermeneuticae doctrina nimium diu neglecta accuratius aliquando exposita erit. Quantum in hoc quoque genere discendum nobis supersit, nemo ignorare potest, qui acutissimas disputationes legit, quibus vir admirabilis Schleiermacherus Platonem insigniter illustravit”. Quibus ego verbis ultro addo, universam illam interpretandi rationem et hermeneuticam doctrinam me quidem non alii quam Schleiermachero acceptam referre. Haec hactenus. Postremo quae in Notis criticis ad explicanda poetae verba allata sunt, non nunc repetuntur, sed passim nonnulla retractantur, additis aliquoties variis lectionibus ex libro Pal. C. nuper post Schmidium denuo collato, et ex codice Olympiorum Brunckiano, cuius varietatem Schneiderus praebuit: raro tamen id factum, quod lectiones longe plurimae aliunde affatim firmatis conveniunt, neque operae pretium est novam his ex illis libris auctoritatem conciliare. Idem dicendum de variis lectionibus partim Olympiorum partim Pythiorum, quas commentariis his prope ad exitum perductis vir excellentissimus, Guilelmus Liber Baro de Humboldt pro eximia sua humanitate mecum communicavit. Hae excerptae ab ipso ex libris Parisinis 2709. 2882. 2834. 2465. 2774. 2820. 2783. 2403. inter quos duo sunt in meos usus olim collati num. 2403. (Par. A.) et 2882. (Par. B.); item ex Vindobonensibus libris quattuor num. 144. 219. 58. et alio neque apud Lambecium neque apud Nesselium nec apud Kollarium notato, eoque membranaceo, qui ex bibliotheca urbica in Caesaream translatus est. Parisinos illos in solis reperies Pythiis semel atque iterum commemoratos, quorum eos locos, de quibus Heynius in varia lectione aliquid monuerat, cum libris illis contulit vir illustrissimus. Posthac lectiones ex libris Neapolitanis ab Ahlwardto editae accesserunt, de quibus vide Appendicem. Quodsi quis exspectaverit simul cum commentario perpetuo me istam congeriem variantium lectionum exhibiturum, quam

me suo loco editurum dixi in Nott. critt. ad Olymp. I, extr. brevis ad hoc responsio est non esse hunc illum, quem in animo habebam, locum: cogitabam de Collectaneis criticis, qualia siquis in unum corpus redigere constituerit, volupe mihi erit illas copias qualescunque ipsi tradere. Utilius visum addere locos multos, quibus Pindarica apud veteres scriptores respiciuntur vel afferuntur, praeter eos, quos Notae criticae significant, paucis de industria neglectis; ex quibus locis haud raro, quomodo Pindarum veteres intellexerint, optime discitur: in illis vero colligendis plurimum adiuvit Schneideri, qui eos olim inter fragmenta conquirenda magna ex parte annotaverat, immensa eruditio: idem quae mihi praeterea suppeditavit, iis secundum illud *Κοινὰ τὰ τῶν φίλων* ut meis usus sum, quum praesertim satis scirem, communi utilitati, non suae illum gloriolae consulere voluisse. Neque aliam viam aut series commentariorum aut illorum meorumque collectaneorum patiebatur ratio; ubi tamen necessarium visum, viri venerandi nomen apposui.

Sed absolutis iam commentariis in manus venit Pindari editio minor ab Ahlwardto curata: in qua quum vidissem virum illum aliam rationem iniisse atque me, neque tamen ille mihi suam probasset, sed meam ego satis firmatam tutissimis argumentis arbitrarer, nolui in praesens de eius crisi uberius disputare, sed aliis rei criticae et metricae peritis, uter rectiorem in singulis viam ingressus esset, diiudicandum reliqui. Illi igitur, quorum censuram haud defugio, et qui Pindarum ibi ubi novas versuum divisiones molitus Ahlwardtus est, permultis locis pessumdatum esse intelligent, de eo iudicabunt, uter Pindari metra rectius perspexerit, ille an ego, cuius de arte metrorum notiones admodum confusas esse idem ille iactat. Nec quidquam de lite, quae mihi cum illo intercessit, addam nisi haec. Primum enim Ahlwardtus haud sine specie, sed verbis non satis, ut mihi videtur, aptis dixit, me qui ipsius acerbitatem castigassem, in ipsum aliosque esse vehementissime invectum (Metr. Pind. lib. III. cap. 94.): quod ut verum est neque a me excusabitur, qui potius et in me id reprehendam et discipulos ab hoc scribendi genere dehortari soleam, ita nescio an apud aequos iudices aliquam inde excusationem habere debeat, quod non ego primus acerbior extiti, sed undique et maxime ab Ahlwardto, quocum comiter agere antea institueram, vellicatus et laceratus eram: et quae tum adversus alios scripsi, nunc eo minus mihi exprobranda erant, postquam in Praefatione T. II. p. XXXVII. ista mihi non probari significaveram. At nolo conqueri, siquis ob pristina ista mihi succenseat; *ἐπεὶ ῥέζοντά τι καὶ παιθεῖν ἔοικεν*: modo ne quis cum Ahlwardto anicularum in foro piscario convicia a me iacta fabuletur, a quibus quae tum scripsi longissimo intervallo distant. Gra-

PROOEMIUM.

9

vius est alterum, quod Ahlwardtus ut olim, ita etiam nunc calumnias in longum spargit, non opinor falsa esse, quae dicit, intelligens, sed nimia animi impotentia ita praestricus, ut neque in rebus neque in personis vera et falsa queat dignoscere. Etenim Praef. p. IX. in prooemio amplioris editionis sese monstraturum historice et chronologice pollicetur, litis de vocabulis inter duos versus non dividendis historiam in Commentariis metricis p. 324 — 332. a me narratam „a capite ad calcem nil esse nisi continuam procacissimorum et pessime compositorum mendaciorum congeriem”. Quae criminatio quamvis atrox multoque quam quidquam earum rerum, quas ego illi dixi, ferocior minime me perterrefacit, sed bono animo istam disputationem exspecto, qui satis sciam, quidquid de litis historia scripsi, bona fide et verissime a me scriptum esse. Necdum video quid Ahlwardtus velit, quum quater ei me inventi honorem concessisse dixerim atque etiam nunc dicam: nisi quod, si meum iudicium interponere licet, nunc illud plane intelligo, quod olim amici coniecerant, ipsum Ahlwardtum rem a sese inventam recte neque demonstrare neque ad exitum perducere potuisse. Ita quidem factum est, ut ille, qui me ob paucas coniecturas in textum immittas reprehendit, turpissimis interpolationibus plurimis Pindarum immane quantum corruerit: ac tantum abest, ut quod dicit, pro iniuria, quam ille fert, Poena me consecuta sit, ut prorsus contra nunc a peritis perspici queat, Ahlwardtum hostilis, quo me petivit, impetus poenas dare extremas, quippe qui eius rei, cuius ipsum auctorem esse haud aegre fassus sim, nunc perdiderit laudem, quum neque in versibus neque in lectionibus iudicandis probabilem invenire rationem valuerit, et quae non intellexit, ridere satis habuerit. Id me demonstraturum iam nunc pollicerer, nisi confiderem meos de Metris Pindari libros et notas criticas ac praesertim Praefationem tomi primi, ubi codicum familias et lectionis fontes, cuius rei rationem adversarius prorsus ignorat, certa via demonstravi, satis prudentibus materiae ministrare ad istius tumultuariam neque ulla parte probabilem crisis labefactandam et erroris convincendam. Immo permultis locis sufficit Ahlwardti annotationes cum meis conferri, ut quantum ille a vero aberraverit et qua fide adversus me egerit, pernoscat. Nam eo usque processit, ut me invitis libris rescripsisse dixerit, quod addita libri auctoritate reposui (vide modo Nem. III, 54. nostr., et adde Olymp. XIII, 6. cum Appendice p. 581.) et me ignorasse id perhibuerit, quod certa ratione refutavi (vide modo Pyth. I, 52.). Sed omne cum illo viro certamen in praesens omisi, ne dissonis vocibus Pindari interpellaretur harmonia; satis habui in Appendice lectiones codicum Neapolitanorum congerere, ut intelligi posset, quam Ahlwardto dii irati fuerint, qui

VOL. II. P. II.

2

ei libros offerrent adeo turpiter interpolatos, ut si Ahlwardti ipsius levitatem exceperis, ad Pindarum corrumpendum nihil illis libris potuerit efficacius esse. Itaque sive Ahlwardti ingenium sive librorum subsidia spectes, exceptis rebus paucissimis iisque minimi momenti quidquid novum in ista editione est, id non verum deprehenditur; quae autem vera sunt, ea non sunt nova. Postremo adversus eam, quam supra dixi, accusationem, quam falsam esse sole meridiano clarius est, Demosthenea hac simplici ratione interim me tuebor: *Si vos, apud quos vixi et vivo, talem me nostis, qualem iste criminatur, ne vocem quidem sustinete; sin meliorem me cognostis, ne in ceteris quidem rebus isti fidem adhibete: apertum est enim cuncta istum similiter finxisse: mihi quae quam prius a vobis expertus sum, benevolentiam etiam in hoc certamine servate.* *) Te imprimis compello, Thierschi, cuius eximium opus Pindaricum eodem quo Ahlwardtianum die allatum comi quasi alloquio mentem recreavit et dulcissimo affectu perfudit. Etiam tu, quocum mihi ex publica simultate coniunctior necessitas et amicitia nata est, nihil in his commentariis reperies, quod aut adversus tuum illud opus dictum sit, aut ex tuis egregiis disputationibus, ex quibus sane, si maturius editae essent, multum utilitatis in mea redundare poterat, in usum sit versum: immo primo statim conspectu cognosces, quae paulo post de ingenio et indole carminum Pindaricorum ab alio aliquando aestimanda dixi, non me dicturum fuisse, si tum quum illa scriberem, id a te uberrime et elegantissime perfectum esse rescivissem. Igitur in aliis nos mire consentientes, in aliis diversa via incedentes videbis: in utrisque aequus tu mihi arbiter aderis, nec tibi surrepta dices, quae ante editos hos commentarios occupasti, nec meum in aliis dissensum, in aliis silentium aegre ferēs.

*) Pleniorem liceat locum apponere, ne iis quidem omissis, quae nostrae personae non conveniunt: *Περὶ μὲν δὴ τῶν ἰδίων ὅσα λοιδορούμενος βεβλασφήμηκε περὶ ἐμοῦ, θεύσασθε, ὡς ἀπλᾶ καὶ δίκαια λέγω. εἰ μὲν ἴστε με τοιοῦτον, οἷον οὗτος ἠτιάτο· οὐ γὰρ ἄλλοθι ποῦ βεβλίωκα ἢ παρ' ὑμῖν· μηδὲ φωνὴν ἀνάσχησθε, μηδ' εἰ πάντα τὰ κοινὰ ὑπερεπεπολιτευμαι, ἀλλ' ἀναστάντες καταψηφίσασθε ἤδη. εἰ δὲ πολλῶ βελτίω τούτου καὶ ἐκ βελτιόνων καὶ μηδενὸς τῶν μετρίων, ἵνα μηδὲν ἐπαχθὲς λέγω, χεῖρω καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς ὑπειλήφατε καὶ γινώσκετε, τούτῳ μὲν μηδ' ὑπερ τῶν ἄλλων πιστεύετε· δῆλον γὰρ ὡς ὁμοίως ἅπαντ' ἐπλάττετο· ἐμοὶ δ' ἦν παρὰ πάντα τὸν χρόνον εὖνοιαν ἐνδέδειχθε ἐπὶ πολλῶν ἀγῶνων τῶν πρότερον, καὶ νυνὶ παρὰσχεσθε. κακοήθης δ' ὢν, Αἰσχίνη, τοῦτο παντελῶς εὐθὺς ᾤθηθης, τοὺς περὶ τῶν πεπραγμένων καὶ πεπολιτευμένων λόγους ἀφέντα με πρὸς τὰς λοιδορίας τὰς παρὰ σοῦ τρέψασθαι. οὐ δὴ ποιήσω τοῦτο, οὐχ οὕτω τετύρωμαι, ἀλλ' ὑπερ μὲν τῶν πεπολιτευμένων ἃ κατεψεύδου καὶ διέβαλλες αὐτίκα ἐξετάσω, τῆς δὲ πομπείας ταύτης τῆς ἀνέδην οὕτως ἰγενημένης ὑστερον, ἂν βουλομένοις ἀκούειν ἡ τουτοισί, μνησθήσομαι. Demosth. de cor. p. 228 sq.*